

Waarom (g)een private stichting?

Als de omstandigheden goed zitten, zou ook een Belgische private stichting een interessante oplossing kunnen zijn om een vermogensplanning uit te werken. De stichting bewees haar nut als controlestructuur, dewelke toelaat om een vermogen over generaties heen in stand te houden. Hoe functioneert zo'n stichting en wat zijn de fiscale gevolgen ervan?

Belangeloos doel.

De bestuurder van de stichting beheert het vermogen in het belang van begunstigden. De Belgische private stichting moet een belangeloos doel nastreven. Het begrip 'belangeloos doel' kan ruim ingevuld worden. Volgens het WVV mag de stichting alvast geen rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uitkeren aan de stichters, bestuurders, of enig ander persoon. Ook vanuit fiscaal oogpunt moet vermeden worden dat de stichting louter als doorgeefluik van vermogen optreedt. Enkele voorbeelden van wat als belangeloos doel aanvaard wordt: de instandhouding van een kunstcollectie, de medische kosten van familieleden, de opvoeding van minder- of meerderjarige kinderen, de promotie van culturele activiteiten, de promotie van intellectuele werken, charitatieve doeleinden, ... Voorgaande maakt de stichting bijvoorbeeld een interessante planningstool voor kinderloze koppels of ouders met zorgbehoevende kinderen.

Bestuur.

Het bestuur van de stichting zal op discretionaire wijze het doel van de stichting proberen nastreven en bepalen óf en wanneer er uitkeringen plaatsvinden. Het is dus erg belangrijk om goed na te denken over wie u precies tot bestuurslid benoemt. Op zich kan één persoon in het bestuur volstaan. Vaak kiest men er echter voor om te werken met een college van bestuurders. De bestuurders worden dan gekozen op basis van hun profiel (bijvoorbeeld een juridisch profiel, een bancaire profiel en een vertrouwenspersoon), zodat het bestuur bestaat uit de juiste mix van kennis en vertrouwen. Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid om een raad van toezicht in te richten. Die houdt toezicht op het beleid van het bestuur en vormt zo een extra garantie dat het vermogen op de gewenste manier aangewend wordt.

Ontbinding.

Een ontbinding kan verschillende oorzaken hebben. Stel dat de stichting opgericht werd om een kind met een beperking te kunnen verzorgen, maar het kind overlijdt. In dat geval is het belangeloos doel verwezenlijkt. De statuten van de stichting zullen in principe bepalen wat er dan met het vermogen van de stichting gebeurt. Het vermogen zal in beginsel aangewend moeten worden voor een gelijkaardig belangeloos doel, voor zover mogelijk.

Fiscaal.

Ofwel gebeurt de oprichting van de stichting tijdens het leven bij notariële oprichtingsakte, ofwel gebeurt de oprichting na het overlijden bij notarieel testament. Kiest u ervoor om meteen bij oprichting tijdens uw leven vermogen in te brengen, dan zal hierop in beginsel schenkbelasting verschuldigd zijn tegen een gunstig vlak tarief van 5,5% (7% in Brussel en Wallonië). Kiest u er daarentegen voor om pas later, na de oprichting, een inbreng te doen via hand- of bankgift, dan is er op dat moment geen schenkbelasting verschuldigd. Net zoals dat ook niet het geval is bij iedere andere hand- of bankgift. Overlijdt u echter binnen de drie jaar na de inbreng/schenking, dan is er alsnog erfbelasting verschuldigd. Als u de stichting bij testament opricht, zal de inbreng gelijkgesteld worden met een legaat en zal er erfbelasting verschuldigd zijn tegen een nog steeds gunstig vlak tarief van 8,5% (7% in Wallonië en 25% in Brussel).

Uitkering.

Normaal gezien moet op de bedragen die een stichting binnen de uitvoering van haar belangeloze doelen later aan haar begunstigten uitkeert, geen schenk- of erfbelasting meer betaald worden. De uitkeringen moeten wel zeker steeds discretionair door het bestuur toegekend worden. Stond de uitkering daarentegen eigenlijk al op voorhand vast en is het dus puur een uitkering op basis van de instructies van de stichter, dan zou erfbelasting toch verschuldigd kunnen zijn op basis van fictieartikel 2.7.1.0.6 VCF/artikel 8 W.Succ. Op het vermogen van de stichting wordt jaarlijks een patrimoniumtaks geheven van 0,17%. Er is wel sprake van een verhoging van het tarief, maar hieromtrent is nog geen definitieve beslissing genomen. Wel mag de stichting een deel van de werkmiddelen vrijstellen van de taks. Bedraagt het vermogen minder dan € 25.000, dan is de stichting vrijgesteld. Ook stichtingen van openbaar nut zijn vrijgesteld. Een stichting van openbaar nut moet

een van zeven specifiek opgesomde doeleinden hebben die gericht zijn op de verwezenlijking van filantropische, levensbeschouwelijke, religieuze, wetenschappelijke, artistieke, pedagogische of culturele aard. Mocht bij de ontbinding van de stichting toch een surplus naar de stichter gaan ten opzichte van het ingebrachte vermogen, moet er wel met belastingheffing rekening gehouden worden.

Inkomstenbelasting.

Een private stichting kan wel winsten realiseren, ook al streeft ze ook een belangeloos doel na. In dat geval zal dat de stichting echter aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn. Streeft de stichting geen winst na, maar bestaat ze eerder puur om haar vermogen te beheren, dan zal de stichting volgens de gunstigere rechtspersonenbelasting belast worden. Uitkeringen door de stichting zijn normaal gezien neutraal op vlak van de inkomstenbelastingen.

Een private stichting vormt een interessant vehikel voor het beheer van vermogen, met gunstige fiscale gevolgen. Voor zover de uitkeringen door de stichting kaderen in haar belangeloos doel, is er in principe geen erf- of schenkbelasting verschuldigd. Dat doel kan ruim zijn en bijvoorbeeld ook het betalen van de medische kosten of studiekosten van familieleden omvatten. Een stichting vereist een grondige reflectie omtrent de keuze van vertrouwenspersonen. Het is immers van belang dat de bestuurders van de stichting vrij kunnen handelen ten aanzien van het beheerde vermogen, omdat de uitkeringen enkel belastingvrij gebeuren wanneer zij discretionair door het bestuur toegekend worden.

Gertjan Verachtert, Tim Roovers en Maaïke Van Duyse,
Advocaat-vennoten en advocaat Sansen
International Tax Lawyers
Vermogen – Jaargang 26 – Nummer 09